

SXEDIO.GQ2

25.1.1955: ΤΟ ΙΣΤΙΟΦΟΡΟ ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΥ ΜΕΤΑΦΕΡΕΙ ΟΠΛΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΕΟΚΑ ΣΥΛΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΒΡΕΤΤΑΝΟΥΣ. ΜΑΖΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΛΗΡΩΜΑ ΤΟΥ ΣΚΑΦΟΥΣ, Η ΟΜΑΔΑ ΤΗΣ ΧΛΩΡΑΚΑΣ ΠΟΥ ΑΝΕΜΕΝΕ ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΑΛΑΒΕΙ ΤΟΝ ΟΠΛΙΣΜΟ ΚΑΙ Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΛΟΙΖΙΔΗΣ Ο ΟΠΟΙΟΣ ΘΑ ΑΝΑΧΩΡΟΥΣΕ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο στενός συνεργάτης του αρχηγού της ΕΟΚΑ Ανδρέας Αζίνας είχε διευθετήσει κατά το τελευταίο του ταξίδι στην Ελλάδα για μεταφορά νέου φορτίου οπλισμού με ένα μικρό ιστιοφόρο, το Άγιος Γεώργιος.

Ο πλοίαρχος του Ευάγγελος Κουταλιανός είχε ξανάλθει στην Κύπρο με παρόμοια αποστολή και γνώριζε τα κατατόπια. Μαζί του ήταν άλλοι τρεις ελλαδίτες ναυτικοί, οι Μιχαήλ Γεωργίου Χριστοδουλάκης από τη Νίκη, ο Ανάργυρος Ι. Μέλος από τον Πόρο και ο Μιχαήλ Θεοδοσίου Αλεθράκης από τη Θήρα.

Το πλοίο ξεκίνησε από το Πέραμα κοντά τη Πειραιά στις **13** Ιανουαρίου για τη Ρόδο και Κύπρο.

Όμως οι Αγγλοι είχαν ήδη πληροφορηθεί για την αναχώρηση του και το περίμεναν. Είτε από προδοσία είτε από δικές τους πληροφορίες, που είχαν εξασφαλίσει οι Αγγλοι γνώριζαν την κάθε του κίνηση.

Στη Ρόδο ανέβηκε και ένα πέμπτο πρόσωπο στο καϊκι, ο Αργύρης Καραδήμας, από τη Λειβαδιά και τούτο ξεκίνησε τελικά για την Κύπρο με προορισμό τις ακτές της Χλώρακας με το πολύτιμο φορτίο του στις **23** Ιανουαρίου, στις **12** το μεσημερι.

Το Καϊκι είχε αφεθεί να αναχωρήσει και κατευθυνόταν στην παγίδα των Αγγλων στην Κύπρο, παρά τα επανειλημμένα διαβήματα που είχαν γίνει από την Κύπρο για να σταματήσει η αποστολή του.

Οι πληροφορίες για την άφιξη του σκάφους ήταν σαφείς. Ο Παύλος Στόκκος που εργαζόταν στο βρετανικό Σπέσιαλ Μπραντις είχε δει μάλιστα και εμπιστευτική εγκύκλιο των Αγγλων για την

αναμενόμενη άφιξη του ιστιοφόρου.

Αφηγήθηκε για το επεισόδιο αυτό στο Χρονικό της ΕΟΚΑ:

"Από το Σπέσιαλ Μπραντς περιήλθεν εις γνώσιν μου εμπιστευτική εγκύκλιος κατά την οποίαν πλοιάριον εξ Ελλάδος θα έφθανεν εις τας βορειοδυτικές κατάς της Κύπρου κατά ή περί την **20/1/1955** με φορτίον όπλων διά το επαναστατικόν κίνημα. Διεβίβασα την πληροφορίαν μέσω του αδελφού μου Στέλιου προς τον Αρχιεπίσκοπον".

Με την πληροφορία αυτή στα χέρια τους οι Αγγλοι έστησαν παγίδα στο Άγιο Γεώργιος. Γι' αυτό ανέθεσαν σε ένα πολεμικό σκάφος, το "Τσιάριτι" να αρχίσει περιπολίες στη θαλάσσια περιοχή της Πάφου, για εντοπισμό του σκάφους.

Πάνω στο βρετανικό πολεμικό βρισκόταν και ένας Τούρκος λοχίας, ο Αλή Φαΐκ, που όπως είπε αργότερα, τα βράδια παρακολουθούσε συνεχώς σήμερα να εκπέμπονται από την ακτή προς τη θάλασσα, αργότερα το "Τσάριτι" αντικαταστάθηκε από ένα πιο ισχυρό σκάφος, το "Κόμετ" στο οποίο μεταφέρθηκε ο Φαΐκ που γνώριζε ελληνικά. Κυβερνήτης του πολεμικού ήταν ο Ρόμπερτ Μπάρτον.

Τα φώτα που παρακολουθούσαν οι Αγγλοι από την ακτή ήταν τα συνθηματικά που έστελλαν οι άνδρες της ομάδας της Χλώρακας που είχαν σταλεί από την ΕΟΚΑ για να κατευθύνουν το Άγιο Γεώργιος. Κάθε βράδυ πήγαιναν στον ίδιο χώρο και έστελλαν τα σήματα. Οι νύκτες περνούσαν χωρίς αποτέλεσμα, ενώ ο Γεώργιος Γρίβας και ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος κάθονταν σε αναμμένα κάρβουνα.

Οι στιγμές ήταν πραγματικά δύσκολες για τη μυστική οργάνωση. Από τη μια οι κύπριοι χρειάζονταν τον οπλισμό και από την άλλη δεν ήθελαν με κανένα τρόπο να επιβεβαιώσουν οι Αγγλοι τις πληροφορίες τους και να αρχίσουν να παίρνουν μέτρα.

Όμως παρ' όλον τούτο, όπως αναφέρει ο Γρίβας το ημερολόγιο του, παρά τις αναφορές περί κινητοποιήσεων της αστυνομίας και του στρατού, οι

άνδρες της ΕΟΚΑ διατάχθηκαν να παρακολουθούν τις κινήσεις της αστυνομίας, να βρίσκονται σε επιφυλακή εν αναμονή του πλοιαρίου για να παραλάβουν τον οπλισμό, ενώ ο ίδιος σημείωνε στο ημερολόγιο του την ελπίδα του ότι ο Θεός θα βοηθούσε την οργάνωση.

Οι άνδρες της ομάδας Χλώρακας βρίσκονταν στην παράλια τοποθεσία "Ροδαφνιά".

Την ομάδα αποτελούσαν οι Κωνσταντίνος Λεωνίδου, Νικόλας Μαυρονικόλας, Νικόλας Πενταράς, Χριστόδουλος Πενταράς, Χριστάκης Νικολάου, Κυριάκος Μαυρονικόλας και Μιχαήλ Παπαντωνίου.

Το Άγιος Γεώργιος εκτός από το πολύτιμο φορτίο που μετέφερε θα παρελάμβανε και τον Σωκράτη Λοϊζίδη για να τον μεταφέρει στην Ελλάδα. Το κλίμα δεν τον σήκωνε, γιατί ο Γρίβας δεν μπορούσε να στηρίζεται σε συλλογική ηγεσία, αλλά και από την άλλη στην Ελλάδα ο αδελφός του Σάββας Λοϊζίδης και η οικογένειά του τον χρειάζονταν. Ήδη ο Μακάριος είχε υποσχεθεί στον Σάββα Λοϊζίδη όταν θα ερχόταν στην Κύπρο να κατέβαλλε προσπάθειες για να τον προωθήσει πίσω στην Αθήνα.

Ενώ στην Κύπρο οι βρετανικές αρχές τέθηκαν σε πλήρη κινητοποίηση από τις **17 Ιανουαρίου 1955** και ήλεγχαν τους διακινούμενους μέσω Λεμεσού- Πάφου και παρακολουθούσαν, σύμφωνα με το ημερολόγιο του Στρατηγού Γρίβα, τη θαλάσσια περιοχή με τα ραντάρ τους και απέστειλαν στην Πάφο ενισχύσεις για παρακολούθηση της κατάστασης, ο Γρίβας διέταξε αντιπερισπασμό για παραπλάνηση στην περιοχή Ξερού.

Ταυτόχρονα ο Ανδρέας Αζίνας έστειλε μήνυμα στις **19 Ιανουαρίου** σε συνεργάτη του να ειδοποιήσει το Άγιος Γεώργιος να μη αποπλεύσει.

Ο Αζίνας μάλιστα φρόντισε να έχει επιβεβαίωση της λήψης του μηνύματος του.

Έτσι καθώς περνούσαν οι μέρες και δεν υπήρχαν καθόλου νέα για το πλοίο, ο Γεώργιος Γρίβας πιστεύοντας ότι το σκάφος βρισκόταν ακόμα στη Ρόδο, έστειλε τον Ανδρέα Αζίνα στην Αθήνα, με αποστολή να ανακαλύψει από πού προερχόταν η προδοσία και να

δώσει νέες οδηγίες στον πλοίαρχο, να προχωρήσει προς την περιοχή της Χλώρακας και αν υποψιαζόταν ό,τιδήποτε να προχωρούσε για να αποβιβάσει το υλικό σε άλλο σημείο που όπως αναφέρεται στο ημερολόγιο του Γρίβα ως " περιοχή Περιβόλια- Τρικώμου".

Ο Αντρέας Αζίνας αναχώρησε στις **24** Ιανουαρίου **1955** αλλά ήδη το Άγιος Γεώργιος είχε αποπλεύσει κατά ανεξήγητο λόγο, από το Καστελλόριζο, την προηγούμενη, τέσσερις μέρες μετά την αποστολή του μηνύματος του Αζίνα από την Κύπρο να κρατηθεί το σκάφος και να μη επιτραπεί η αναχώρηση του για το νησί.

Η αναχώρηση του Ανδρέα Αζίνα για την Αθήνα στις **24** Ιανουαρίου ήταν σχεδόν περιττή μια και το πλοίαριο είχε ήδη αποπλεύσει, αλλά ο Αζίνας διατάχθηκε να ερευνήσει ποιος ήταν ο προδότης, αν εύρισκε άκρη με τη κατάσταση που είχε δημιουργηθεί.

Ο Αζίνας είχε αποστείλει το μήνυμα σε επιστολόχαρτο της ΠΕΚ στις **19** Ιανουαρίου **1955** προς τον Χάρη Φραγκίσκο, αλλά κωδικοποιημένο, ώστε και αν έπεφτε στα χέρια των Άγγλων να μη αντιλαμβάνονταν τίποτα.

Στο μήνυμά του ο Αζίνας που στάληκε αεροπορικώς και παραλήφθηκε αυθημερόν καλούσε το Χάρη να κρατήσει όλα τα σημειώματα που προορίζονταν γι' αυτόν εκεί μέχρι που θα τον ειδοποιούσε. Τόσο στο σημείωμα, όσο και στην υποσημείωση ο Αζίνας προειδοποιούσε ότι η κατάσταση στην Κύπρο δεν ήταν καθόλου καλή.

Ανέφερε ο Αζίνας:

"Αγαπητέ μου Χάρη,

Αν μπορείς τα σημειώματα τα αποστελλόμενα προς εμέ εξ Αθηνών μέσω σου κράτησε τα εκεί μέχρι νεωτέρας εκ μέρους μου εντολής, διότι η κατάσταση στις εδώ δεν επιτρέπει αποστολήν των. Συνεπώς παραλαμβάνοντας -πιστεύω να έχω γίνει αντιληπτός- μην αποστέλλετε τίποτα- κράτησε τα εκεί υπό τη δικαιοδοσίαν σου μέχρις ότου λάβεις νεωτέραν μου.

Περιμένω απάντησιν σου περί λήψεως του

παρόντος σημειώματός μου και τακτοποιήσεως ζητήματος, όπως γράφω, πάντως ουχί ταχυδρομικώς, αλλά προτιμώ μέσον ΤΑΕ ή άλλου μέσου ασφαλούς. Αναμένω εναγωνίως απάντησιν σου το ταχύτερον.

Χαιρετισμούς στους γνωστούς
Φιλικώτατα

Α. Αζίννας.

Ο σύνδεσμος πήρε το μήνυμα την ίδια μέρα και διαβίβασε τούτο σε άλλο μέλος του κλιμακίου στη Ρόδο, τον Νικόλα Στάμπολη, που βρισκόταν εκεί για την αποστολή του πλοιαρίου. Ομως για άγνωστο λόγο το σκάφος αφέθηκε τέσσερις μέρες μετά να αποπλεύσει για Κύπρο.

Ανέφερε ο Ανδρέας Αζίννας σε επιστολή του στην εφημερίδα ΑΓΩΝ της Λευκωσίας το Νοέμβριο του 1964 όταν κατηγορήθηκε από τον Κ. Ευσταθόπουλο, συνεργάτη του Γρίβα, ότι δεν είχε ειδικοποιήσει εγκαίρως να κρατηθεί το ιστιοφόρο Άγιος Γεώργιος και να μη αποπλεύσει στην Κύπρο:

"Ισχυρίζεται ο κ. Ευσταθόπουλος ότι δεν απεστάλη μήνυμα μου εκ Κύπρου την 19ην Ιανουαρίου εις Ρόδον και Αθήνας διά να σταματήσουν τον Άγιον Γεώργιον, ευθύς ως επληροφορήθημεν την προδοσίαν του πλοιαρίου,

Παραθέτω κείμενον και φωτοτυπίαν του υπό ημερομηνίαν 19.1.55 αποσταλέντος μηνύματος μου εις το μέλος του κλιμακίου Ρόδου κ. Φραγκίσκον Χάρην, το οποίον παρελήφθη την ιδίαν ημέραν και ώραν 4ην απογευματινήν, επιβεβαιωθείσης της παραλαβής του τόσον υπό του παραλήπτου όσον και υπό του μεταφέροντος τούτου πιλότου της ΤΑΕ.

Το μήνυμα μου παρεδόθη εις τον πιλότον της ΤΑΕ κ. Παλατιζήν (ως μου ανεφέρθη) υπό του τότε εν Κύπρω διευθυντού της ΤΑΕ κ. Ανδρέα Κοτσάκη και του νυν Διευθυντού της Αμαθούντος Αριστάρχου Διογένους. Το μήνυμα μου είναι σαφές και κατηγορηματικόν παρελήφθη δε υπό του κ. Χάρη αυθημερόν. (Παραθέτω φωτοαντίγραφον της επιστολής του).

Ούτος δε συνοδευόμενος υπό του κ. Ν. Δημητρίου

εκ Ρόδου, μετεβίβασε τούτο πάραυτα εις έτερον μέλος του κλιμακίου Ρόδου, τον αξιωματικόν του λιμενικού σώματος κ. Νικόλαον Σταμπολήν, ο οποίος κατήλθεν εξ Αθηνών εις Ρόδον διά την Αποστολήν του πλοιαρίου, ο οποίος με την σειράν του διεβίβασε τούτο τηλεφωνικώς εις Αθήνας.

Παρά ταύτα το πλοιάριον Άγιος Γεώργιος αφέθη να συνεχίση τον πλουν του, αναχωρήσαν εκ Καστελλορίζου περί ώραν 12ην μεσημβρινήν της Κυριακής 23ης Ιανουαρού, ήτοι 4 ολοκλήρους ημέρας μετά τη λήψιν του σήματος μου. Το διατί δεν είμαι εγώ εκείνος ο οποίος πρέπει να απαντήσω.

3. Ισχυρίζεται ο θιγείς Κ. Ευσταθόπουλος ότι εις Αθήνας μετέβην την 22αν Ιανουαρίου και αντί δε να κατευθυνθώ εις Ρόδον κατηυθύνθη εις Αθήνας. Ο ισχυρισμός ούτος είναι και πάλιν ψευδής ως αποδεικνύεται εκ των σφραγίδων του υπ. αρ. 50848 διαβατηρίου μου. Ανεχώρησα εκ Κύπρου την 24ην Ιανουαρίου και αφίχθην αργά το εσπέρας της ιδίας ημέρας εις Αθήνας. (Παραθέτω φωτοαντίγραφον του διαβατηρίου μου).

Η αλήθεια δε του γεγονότος τούτου καταφαίνεται και δύναται να ελεγχθή από τα δρομολόγια της ΤΑΕ, τον κατάλογων, των βιβλίων του αεροδρομίου Λευκωσίας και του δελτίου αφίξεως αλλοδαπών της αστυνομίας Αθηνών.

α). Την 24ην Ιανουαρίου 1955 ως ελέγχεται από τα δρομολόγια της ΤΑΕ το αεροπλάνον δεν προσήγγισε Ρόδον.

β). Ως αναγράφεται εις το ημερολόγιον του Διγενή υπό ημερομηνίαν 24.1.1955 ανεχώρησα την 24ην Ιανουαρίου ουχί διά να φροντίσω να σταματήσω τον Άγιον Γεώργιον (διότι δι' ημάς εν Κύπρω ο Άγιος Γεώργιος έδει να είχε σταματήση την 19ην Ιανουαρίου), αλλά διά να εξακριβώσω πόθεν προήρχετο η προδοσία του πλοιαρίου, να μεταβώ εις Ρόδον και να κατευθύνω τούτο εις άλλα σημεία των ακτών. Αφίχθεις εις Αθήνας το εσπέρας της 24.1.1955 δεν ηδυνήθην λόγω του προκεχωρημένου της ώρας να επικοινωνήσω με τα

πρόσωπα διά τα οποία είχα ρητήν εντολήν να επικοινωνήσω. Επραξα τούτο τη επαύριον διά να μετατραπώ εις στήλην άλατος όταν αντελήφθην ότι παρά την λήψιν του μηνύματος μου, εν τούτοις το πλοiάριον αφέθη να προωθηθή εις Κύπρον αναχωρήσαν την **23ην** Ιανουρίου και ώραν **12ην** μεσημβρινήν από το Καστελλόριζον.

Η μη άφιξις του πλοιαρίου της αποστολής Νοεμβρίου και η προώθησις του Αγίου Γεωργίου εις Κύπρον, παρά τας εντολάς μας με ενέβαλε εις κέψεις. Προς στιγμήν απεφάσισα να επιβιβασθώ αεροπλάνου των Βρετανικών Αερογραμμών και να επιστρέψω εις Κύπρον. Γνωρίζων όμως ότι η απόστασις Καστελλορίζου- Χλώρακας εκάλυπτετο εντός **12**ώρου υπό του πλοιαρίου εξ Αθηνών, ήτο αδύνατον να μεταβώ εις Πάφον προ της **12ης** νυκτερινής και συνεπώς, ουδέν μήνυμα ηδυνάμην να μεταβιβάσω εις Πάφον, εθεώρησα σκόπιμον να αναμείνω μέχρι της επαύριον".

Ετσι ενώ οι Αγγλοι βρίσκονταν σε κινητοποίηση στις ακτές της Χλώρακας, στην τοποθεσία " Ροδοδαφνιά" περίμενε η ομάδα Κυπρίων από τη Χλώρακα για να παραλάβει καλού- κακού το φορτίο, αν τελικά θα έφθανε.

Ας δούμε όμως μέσα από το ημερολόγιο του Γρίβα τις δραματικές αυτές ημέρες πριν από την άφιξη του καϊκιού:

"14 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Αζίνας με επεσκέφθη εις οικίαν μου. Μου είπε ότι είδε Αρχιεπίσκοπον και συνωμίλησε μαζί του. Περί εντυπώσεων του θα μου πη βραδύτερον λόγω παρουσίας Νότη.

Περί **14ην** ώραν με επεσκέφθη εκ νέου και μου επέδειξε τηλεγράφημα Γαζουλέα δι'ου τον ειδοποιεί ότι ιστιοφόρον με υλικόν ανεχώρησε την **13ην** τρεχ. Κατόπιν τούτου ανεχωρήσαμεν αμφοτέροι **16ην** ώραν διά Χλώρακα.

1. Να επιτηρή παραλίαν αποβάσεως.

2. Να απρακολουθή εις Κτήμα κινήσεις Αστυνομίας.

Εγνώρισα εκ τούτου ότι Κυριακήν βράδυ

ευρισκόμεθα εις Χλώρακαν όπου θα συνεννοηθούμε διά τα ληφθησόμενα μέτρα ασφαλείας βάσει προηγούμενων διαταγών μου. Την **19.45** ώραν ανεχωρήσαμεν εκ Χλώρακα φθάσαντες εις Λευκωσίαν περί την **22.40** ώρα.

15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Αζίνας περί **11**ην ώραν με ειδοποίησε μέσω Γιάγκου να μεταβώ εις οικίαν του. Μου ανήγγειλε ότι Αρχιεπίσκοπος ον είδε του είπε ότι κατά πληροφορίας αστυνομικού, αι ενταύθα αρχαί ειδοποιήθησαν ότι ιστιοφόρον προερχόμενον εξ Ελλάδος θα φθάση εις Κύπρον και εις την περιοχὴν Ξηρού (Ξερού) μεταξύ **19-20** τρεχ.

Καθ' ὅλην την ημέραν με κατείχε αγωνία. Ποίος ο ἄτιμος προδότης; Είναι Ελλην; Τας ελπίδας μου στηρίζω μόνον εις τον θεόν... Αυτός ο οποίος καθωδήγησε μέχρι σήμερον τα βήματά μου και με εβοήθησε, να με βοηθήση και τώρα... Πιστεύω... Το καϊκι παρ' ὅλα αυτά έχω πεποίθησιν εις τον θεόν ότι θα φθάση και θα μας παραδώση το φορτίον.

17 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Αναμένομεν σήμερον εναγωνίως το καϊκι θα φθάση; Ο θεός να μας βοηθήση.

18 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Ωραν **8.30** Γιάγκος μου ἔφερε κρυπτογράφημα αποσταλέν χθες εσπέραν εις Λεμεσόν (ώρα **23**) και το οποίον ἔλεγε τα εξής: Αρχηγέ, κατάστασις μέχρι μεσημβρίας ομαλή. Απόγευμα πληροφορίαί θετικάί ότι αστυνομία εν επιφυλακή. Αφίχθησαν πέντε αστυνομικοί μυστικής υπηρεσίας Λευκωσίας. Ραντάρ Στρατού λειτουργεῖ συνεχώς ακτίνα δράσεως των δεκαπέντε μιλίων. Αντιλαμβάνομαι συνεργασίαν στρατού-αστυνομίας. Ἐδωσα καταλλήλους εντολάς. Ενημερώσω Ανδρέαν αύριον".

Εις Γιάγκον ἔδωσα ανωτέρω δύο αναφοράς ὡπως παρουσιάση εις Μακάριον και είπε εις τούτον ότι επιβάλλεται δι'ανθρώπων του να κάμη κινήσεις αντιπερισπασμού προς Ξερόν, διότι δεν πρέπει διά τον σκοπόν τούτον να αχρηστεύσω ημετέρους των ομάδων σαμποτέρ.

Γιάγκος επανήλθεν περί **11.30** ώραν μου ανέφερε ότι Μακάριος είπε εργασία αὕτη επικίνδυνον να

αναληφθή δι' ανδρών του, και ότι πρέπει να αναληφθή δι' ανδρών μας. Επίσης ότι Αζίνας τηλεφώνησε εις το γραφείον ότι αναχωρεί διά Λευκωσίαν.

Περί **12.30** ώραν αφίχθη Αζίνας όστις μου ανέφερε ότι χθες εσπέραν ομάς **9** Αστυνομικών περί την **2**αν πρωϊνήν ώραν περιπόλει εις χώρον όπου αναμένομεν πλοίον, αναχωρήσαντες εκείθεν πρωϊνάς ώρας. Τούτους είδον οι ημέτεροι άνδρες, φυλάττοντες εκεί. Νευρικότης παρατηρείται εις κινήσεις αστυνομίας Πάφου. Κατά πληροφορίας επιφυλακή αστυνομίας Πάφου θα λυθή σήμερον μεσημβρίαν, οπότε και θα αναχωρήσουν αστυνομικοί.

Κατόπιν ανωτέρω πληροφοριών απεφάσισα τα εξής:

- Προς Πάφον δεν έχομεν τίποτε να ενεργήσωμεν πλην των διαταχθέντων χθες (παρακολούθησις αστυνομίας, επιτήρησις παραλίας, σήμα να δοθή εις ιστιοφόρον μόνον εφ' όσον δεν υπάρχει κίνδυνος. Ταχύτης μεταφοράς υλικού).

- Αντιπερισπασμός προς Ξερόν, ώστε να δώσωμεν την εντύπωσιν ότι πραγματικώς κάτι αναμένομεν εκεί. Η τελευταία αύτη αποστολή θα ανατεθή εις μέλος των ομάδων σαμποτέρ με καταλλήλους οδηγίεις (Μασωνίδης Χριστάκης).

19 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Γιάγκος μου διεβίβασε συστάσεις Αρχιεπισκόπου μέχρι Κυριακής να περιορισθούν κινήσεις μας και με ερώτησε εάν κατόπιν τούτου θα μεταβούμεν εις Λάρνακα διά επιθεώρησιν των εκεί ομάδων. Του απήντησα ναι.

Αυξεντίου μου έδωσε τον λόγον του ότι τίθεται υπό τας διαταγάς μου διά να αναλάβη αποστολάς. Του είπον ότι σκοπεύω να του αναθέσω σαμποτάζ εις περιοχήν Δεκέλειας-Πύλας και επαρχίαν Αμμοχώστου.

20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Ωραν **6.15** αναχωρήσαμεν δι' αναγνώρισιν. Είδομεν ένα χώρον περί Μπογάζι Τρίκωμον. Λόγω επελεύσεως σκότους ανεβάλαμεν δι' αύριον συνέχισιν αναγνωρίσεως. Δι' Αμμοχώστου μετέβημεν εις Λύσην όπου είδον έφεδρον αξιωματικών.

21 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Ωρα **10** Γιάγκος μου έφερε σημείωμα Αζίνα διά του οποίου μου αναφέρει ότι το καΐκι δεν ήλθε ούτε χθες βράδυ.

Τί συμβαίνει;

Αζίνας ελθών να με ιδή περί **13**ην ώραν κατέστησαν κοινωνόν ανωτέρω σκέψεων και έδωσα να ετοιμασθή δι' αναχώρησιν αύριον. Ως μοι ανέφερεν έχει την αυτήν γνώμην και έλαβε περί της αναχωρήσεως του έγκρισιν από Αρχιεπίσκοπον, αλλά δι' αναχώρησιν την ερχομένην Δευτέραν.

22 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Ωρα **10.30** ήλθε Αζίνας. Το καΐκι δεν εφάνη. Είδε Αρχιεπίσκοπον εις ον ανέφερε ότι πρέπει να αναχωρήση δι' Αθήνας διά το Καΐκι. Αρχιεπίσκοπος δεν συνεφώνησε αρχικώς, ότι πρέπει να αναχωρήση Αζίνας, φοβούμενος μη γίνη αντιληπτός υπό Αγγλων και εξουδετερωθή. Τελικώς όμως υπεχώρησεν Αρχιεπίσκοπος. Του συνέστησα να ετοιμασθή προς αναχώρησιν.

24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Αναχώρησε σήμερα δι' Αθήνας.

Δοθείσαι εντολαί: Μεταβή πρώτον εις Αθήνας και συνεννοηθή με ναύαρχον και Γαζουλέαν.

Να εξακριβωθή πόθεν προέρχεται η προδοσία. Είτα να αναχωρήση διά Ρόδον όπου υποτίθεται ότι είναι το καΐκι, με ενσφραγίστους εντολάς, προς τον πλοίαρχον αι οποίαι ν' ανοιχθούν και επεξηγηθούν εις τον τελευταίον ολίγον προ της αναχωρήσεως εις τρόπον ώστε να μη υπάρξη ουδεμία πλέον επικοινωνία τούτου και του πληρώματος με οιονδήποτε εις την ξηράν. Χώροι αποβιβάσεως ωρίσθησαν δύο:

Υπό χαρακτηριστικόν Α-περιοχή Χλώρακας-Πάφου.

Υπό χαρακτηριστικόν Β-περιοχήν Περιβόλια-Τρικώμου.

Πιθανή ώρα αποβιβάσεως εις Α μεταξύ **8-9**

Εις Β μεταξύ **1-2** μ. μεσονύκτιον.

Αρχικώς το καΐκι θα έλθη εις Α και εφ όσον δεν λάβη σήμα διά να αποβιβάση υλικόν τότε θα αχθή τούτο εις χώρον Β.

Συνθηματικά αποβιβάσεως εις αμφοτέρους τους

χώρους:

Τρεις στιγμαί και μία γραμμή πράσινη και είτε τρεις στιγμαί και μία γραμμή ερυθρά.

Τα άνω σήματα θα επαναλαμβάνονται κατά χρονικά διαστήματα **-10** λεπτών.

Το καΐκι ουδέν σημείον αναγνωρίσεως θα δώση.

- Εις περίπτωσιν ανάγκης ακυρώσεως του δοθέντος σήματος, λόγω εμφανισθέντος κινδύνου, θα δίδονται με τον μεγαλύτερον δυνατόν ρυθμόν επανειλημμένως σήματα πράσινα.

- Το καΐκι να συνοδεύεται οπωσδήποτε ο δε συνοδός να γνωρίζη τους χώρους αποβιβάσεως και συμπεφωνημένα σημεία ίνα ελέγχη τον πλοίαρχον.

- Διά μεταγενέστερας ενδεχομένης αποστολάς υλικού εις Κύρον να συνεννοηθή με Χάρην εάν είναι δυνατή η αποστολή τοιούτων είτε απ' ευθείας εξ Αθηνών ενδιάμεσον κανονιστικόν σταθμόν την Ρόδον ή και καλύτερον απ ευθείας εκ Ρόδου εάν είναι δυνατή η εξεύρεσις υλικού.

- Να ζητηθή από Μακάριον επιστολή προς Στεφανόπουλον δι αντικατάστασιν λιμενάρχου Ρόδου δια Ν. Σταμπουλή.

- Αζίνας ανεχώρησε αεροπορικώς την **13.30** ώραν αφού με επεσκέφθη και συνεζητήσαμεν πάλιν επί των ανωτέρω.

Ωρα **20.30** είδον εις οικίαν Γιάγκου, Αυξεντίου και συνεζητήσαμεν επί αποστολής του. Μου έδωσε λόγον τιμής του ότι θα πειθαρχήση απολύτως εις τας διαταγάς μου.

26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Περί **20**ην ώραν μετάβασις Παλλουριώτισσα προς συνάντησιν μετά Αυξεντίου οίτινος η εκπαίδευσις επερατούτο, ίνα του δώσω οδηγίες. Μου εδόθη υπό Νότη δελτίον πληροφοριών, δι' ου εγνωστοποιείτο ότι περί το μεσονύκτιον της **25-26** τρεχ. συνελήφθη παρά την Πάφον ιστιοφόρον μεταφέρον υλικόν σαμποτάζ, οπλισμόν και χειροβομβίδες. Οι άνδρες του πληρώματος του μετεφέρθησαν περί την **3**ην πρωΐνήν της σήμερον εις Λευκωσίαν καθώς και το υλικόν διά δύο αυτοκινήτων. Σήμερον το απόγευμα

μετεφέρθησαν και έτεροι τρες άνδρες. Μεγάλο το ατύχημα.

Ποίος ο προδότης; Η κατάρα όλων μας και ιδιαιτέρως της Κύπρου θα τον βαρύνη. Προδότες πάντοτε υπάρχουν, δεν εφантаζόμουν όμως ότι και εις αυτήν την περίστασιν θα ευρίσκωνται αργυρώνυτοι Έλληνες.

Εις πείσμα όλων θα προχωρήσωμεν έστω και με τα ελάχιστα μέσα μας.

Το τοιούτον ανέθεσα εις τον Γιάγκον να γνωρίση εις τον Αρχιεπίσκοπον.

Περί **21.30** ώραν ασφίχθη Λεύκιος εις Παλλουριιώτισα φέρων τον οπλισμόν. Τον εναποθηκεύσαμεν εκεί.

Κλείνω το ημερολόγιον εδώ διά να το κρύψω, εκ φόβου μη τυχόν πέση εις χέρια εχθρικά. Χαλεπαί αι ημέραι..."

Το Άγιος Γεώργιος έφθασε στη περιοχή του χωριού Χλώρακας της επαρχίας Πάφου, γύρω στις **8** το βράδυ της **25** Ιανουαρίου **1955**.

Καθώς η αποστολή ήταν προδομένη σαν το σκάφος άρχισε να ξεφορτώνει τον οπλισμό, παρενέβησαν η Αστυνομία και το ναυτικό των βρετανών και συνέλαβαν την ομάδα της Χλώρακας που ανέμενε στην ακτή, για να παραλάβει το φορτίο των όπλων που είχε αρχίσει ήδη να ξεφορτώνεται, ενώ το "Άγιος Γεώργιος" αποκλείστηκε από βρετανικό πολεμικό, με αποτέλεσμα να συλληφθεί το πλήρωμά του.

Το Άγιος Γεώργιος είχε εντοπίσει νωρίτερα το πολεμικό σκάφος "Κόμετ" στο ραντάρ του. Ενώ ο καπετάνιος του έστελλε μήνυμα στην αστυνομία, στη ξηρά, για να κινητοποιηθεί, το αγγλικό σκάφος έσβησε τις μηχανές του και παρακολουθούσε το ιστιοφόρο καθώς προσήγγιζε στην ακτή.

Παράλληλα το "Κόμετ" εντόπισε συνθηματικά με φώτα από την ακτή. Ήταν οι άνδρες της ομάδας της Χλώρακας που έστελλαν μηνύματα στο Άγιος Γεώργιος

για να γνωρίζει που να κατευθυνθεί.

Στη ξηρά τρεις ομάδες αστυνομικοί με επικεφαλής τον Αστυνομό Πάφου Αλέξη Ιωάννου, προωθήθηκαν προς την τοποθεσία Ροδαφνιά.

Ο ίδιος ο Αλέξης Ιωάννου επικεφαλής της μιας ομάδας προχώρησε προς το σημείο απ' όπου στέλλονταν τα σήματα προς το σκάφος, που είχε προσεγγίσει στην ακτή και άρχισε να συλλαμβάνει ένα, ένα τα μέλη της ομάδας.

Παράλληλα συνελήφθησαν και τα μέλη του πληρώματος του σκάφους.

Επίσης κατασχέθηκε και ένα μέρος του οπλισμού, ενώ ο υπόλοιπος ρίφθηκε στη θάλασσα καθώς το ιστιοφόρο, μόλις αντιλήφθηκε την παρουσία των βρετανών, άρχισε να απομακρύνεται από την ακτή.

Οι Αγγλοι χρησιμοποίησαν βατραχανθρώπους για να ανασύρουν τον οπλισμό πράγμα που τελικά αποδείχθηκε

δύσκολο εγχείρημα.

Συνολικά συνελήφθησαν δεκατρείς άνθρωποι οι οποίοι οδηγήθηκαν σε δίκη με την κατηγορία ότι συνώμοσαν μεταξύ τους και με άλλα πρόσωπα, άγνωστα στην κατηγορία, να ανατρέψουν με τη βία την εγκαθιδρυμένη Κυβέρνηση της Κύπρου, να ανατρέψουν με επανάσταση ή με δολιοφθορά το σύνταγμα της και να καταστρέψουν ή ζημιώσουν δημόσια περιουσία.

Άλλες κατηγορίας ήσαν ότι συνώμοσαν να επιφέρουν μετατροπή στην Κυβέρνηση και τους νόμους της Κύπρου και προέβησαν σε προαρασκευές για την επιτέλεση πολεμικής επιχείρησης από ορισμένα πρόσωπα στην Κύπρο.

Κατηγορούμενοι ήσαν οι:

1. Ευάγγελος κουταλιανός, **50** ετών, πλοίαρχος του "Άγιος Γεώργιος", από τη Σαλαμίνα της Ελλάδας.
2. Μιχαήλ Γεωργίου Χριστοδουλακης **20** ετών, από τη νήσο Νίκη της Ελλάδας.
3. Ανάργυρος Ι. Μέλος από τη νήσο Πόρος της Ελλάδας.
4. Μιχαήλ Θεοδοσίου Αλεθράκης, **27** ετών, από τη νήσο Θήρα της Ελλάδας.

5. Αργύρης Καραδήμας **234** ετών από τα Λειβάδια Ελλάδας.
6. Σωκράτης Λοϊζίδης από το Δίκωμο, κάτοικος Αθηνών.
7. Κωνσταντίνος Λεωνίδα από τη Χλώρακα.
8. Νικόλας Μαυρονικόλας, από τη Χλώρακα.
9. Νικόλας Πενταράς από τη Χλώρακα.
10. Χριστόδουλος Ν.Πενταράς από τη Χλώρακα,.
11. Χριστάκης Νικολάου, από τη Χλώρακα.
12. Κυριάκος Γεωργίου Μαυρονικόλας από τη Χλώρακα.
13. Μιχαήλ Παπαντωνίου από τη Χλώρακα.

Το Δικαστήριο (**6.5. Μαΐου 1955**) επέβαλε στο Σωκράτη Λοϊζίδα δωδεκαετή φυλάκιση που ήταν η μεγαλύτερη που επιβλήθηκε απ' όλους τους κατηγορουμένους.

Το Δικαστήριο επέβαλε επίσης τις πιο κάτω ποινές στους υπόλοιπους κατηγορουμένους:

Στο Μέλο, ιδιοκτήτη του Ιστιοφόρου, πενταετή φυλάκιση, στον Καραδήμα μέλος του πληρώματος, εξαετή, στον Κουταλιανό, πλοίαρχο του ιστιοφόρου τετραετή.

Στους Κωνσταντίνο Λεωνίδου, Νικόλα Μαυρονικόλα και Χριστόδουλο Πενταρά επέβαλε τετραετή φυλάκιση, και στους Νικόλα Πενταρά και Χριστάκη Νικολάου λόγω του νεαρού της ηλικίας τους τριετή φυλάκιση.

Στους Μιχαήλ Χριστοδουλάκη και Μιχαήλ Αλεθράκη το Δικαστήριο επέβαλε ποινή φυλάκισης ενός έτους

Το Δικαστήριο αθώωσε επίσης τους Κυριάκο Μαυρονικόλα και Μιχαήλ Παπαντωνίου.

Η ουσιαστική ματαίωση της αποστολής και η σύλληψη μερικών από τους πρωτεργάτες δεν έκαμψαν την απόφαση του Διγενή, ο οποίος βρήκε άλλο τρόπο να καλύψει το κενό και να προχωρήσει στην έναρξη της δράσης του Απελευθερωτικού Αγώνα της ΕΟΚΑ την **1η Απριλίου 1955**.

Στη δίκη των **13** δόθηκαν πολλές λεπτομέρειες. Τις συνθήκες της σύλληψης του περιέγραψε ο Γενικός Εισαγγελέας Κρίτων Τορναρίτης.

Ετσι όλοι όσοι βρίσκονταν στη παραλία της Χλώρακας και το πλήρωμα του σκάφους συνελήφθησαν και άρχισαν οι ανακρίσεις. Η ΕΟΚΑ δεχόταν το πρώτο καίριο πλήγμα.